

חוות דעת שביודעין לא גולתה לפקיד השומה עד לדיוני ההוכחות – עלולה שלא לשמש כראיה

בלוג

בהחלטה בעניין **צומת ספרים**, קיבל בית המשפט (כב' השופט יוסי טופף) את בקשת פקיד השומה והורה על הוצאת חוות דעת כלכלית מתיק בית המשפט, כך שהמסמך שהגישה הנישומה לא יוכל לשמש כראיה לביסוס טענותיה.

ברקע לדברים, מחלוקת מס המקיפה עשר שנות מס, בגדרה הוצאו לנישומה ארבע שומות לאורך השנים. לתמיכה בטענותיה, הגישה המערערת לבית המשפט חוות דעת מומחה שעניינה הערכת שווי כלכלית.

מההחלטה עולה כי הערכת השווי נערכה בדיעבד (במסגרת ניהול ההליכים המשפטיים) ו"בזמן אמת" היא לא שימשה כבסיס לתמחור העסקה שבמחלוקת. בנוסף, גם לאחר עריכה וחתימה של חוות הדעת, ואף שהתקיימו הליכי שומה והשגה לשנים העוקבות, המערערת בחרה שלא לגלותה לפקיד השומה.

ביהמ"ש הסביר כי "**בהינתן נסיבות המצדיקות זאת, ועל מנת שתיקבע שומת אמת**" לא יחסום ביהמ"ש מי מהצדדים בהציגו טענה, הנמקה או ראיה חדשה, אם שוכנע בנחיצותה לקביעת מס אמת, ובכך שהצגתה בשלב מאוחר לא ימצא כחוסר תום לב. בנסיבות שנזכרו, ביהמ"ש מתח ביקורת על התנהלות הנישומה ש"**מטעמיה הנסתרים**" החזיקה באמתחתה את חוות הדעת במשך שנים רבות מבלי להציגה לפקיד השומה. להנמקה זו צירף ביהמ"ש טעמים נוספים ובתוכם: האפשרות של הנישומה להצטייד בחוות הדעת כבר בהליך השומתי; העדר הכרה בחיוניות חוות הדעת לביור המשפטי, נוכח קיומן של סוגיות נוספות במחלוקת; והמועד המאוחר בו הוגשה חוות הדעת בהתעלם מהחלטה שיפוטית בעניין.

חשוב לציין כי ביהמ"ש סמך את החלטתו בפסיקת בית המשפט העליון ברע"א **777/14 ליבוביץ'**, ובניגוד למצופה לא התייחס להחלטה שפרסם בית המשפט העליון כשנה לאחר מכן ברע"א **1830/14 רובומטיקס**. פסיקה שכידוע הובילה לפרשנות גמישה מבעבר בקשר לאפשרות הנישום להציג ראיות בשלב מאוחר. ממילא, להבנתנו אין לייחס משקל לטעמים הנוספים שפירט ביהמ"ש בהחלטתו (כגון: האפשרות להצטייד בחוות דעת מומחה כבר בשלב השומתי, עיתוי הגשת המסמך ועוד), שספק רב אם כל אחד בפני עצמו היה מביא לשלילת הגשתה של חוות הדעת.

לסיכום: מדובר בנסיבות חריגות בעטיין נקבע שהתנהלות הנישומה הייתה רצופה במחדלים; עם זאת, דחיית הכנת חוות דעת לשלב ניהול המשפט, החזקתה בידי הנישום לאורך שנים ארוכות ו"שליפתה" רגע לפני שמיעת ההוכחות, כרוכות בסיכון שבית המשפט כלל לא יקבלה כראיה, ולא יסתפק בהפחתת המשקל שיינתן לה.

צוות הכותבים של בלוג ליטיגציית המס: השותפים דניאל פסרמן (רו"ח), ראש תחום מיסים במשרדנו, ושלמה אביעד זיידר ועו"ד דליה קרצברון (רו"ח).

אין באמור לעיל כדי להחליף ייעוץ משפטי מלא וספציפי.

הדברים האמורים נכונים למועד פרסומם.

אנשי קשר

שלמה אביעד זידר
מגשר, שותף

דניאל פסרמן
ראש תחום מסים